

Vuistregels voor Vredestichters

Onlangs hield de Evangelische Alliantie de brochure *Vuistregels voor Vredestichters* ten doop, over het omgaan met meningsverschillen in kerken en gemeenten. Conflicten in een geloofsgemeenschap zorgen voor veel beroering, spanning, communicatiestoringen, onderlinge verwijdering en emotionele pijn. Ondanks de goede wil om conflicten op te lossen of te voorkomen, lukt het op de een of andere manier lang niet altijd om de vrede te bewaren.

Veel kerkelijke botsingen zijn terug te voeren op het feit dat we het in christelijke kringen moeilijk vinden om open en eerlijk met elkaar om te gaan. Problemen gaan we liever uit de weg en van conflicten zijn we al helemaal niet gediend. We bedekken alles liever met 'de mantel der liefde' en zwijgen er liever over 'voor de lieve vrede'. Tot de bom barst natuurlijk, want het onder tafel houden van problemen gaat een tijd goed, maar op een gegeven moment is de druk zo hoog dat een explosie niet meer te vermijden is. Het lijkt wel of we in kerken gevangen zitten tussen twee onbeïnvloedbare en onvernegbare gedragslijnen. Of we doen alsof er niets aan de hand is en er geen problemen

zijn, of de problemen zijn zo groot dat er niets meer aan te doen is. Een gezond midden, waarbij we erkennen dat er verschillen zijn en daar een oplossing voor zoeken, lijkt niet te vinden. Het is hollen of stilstaan, pais en vree in onze oase of oorlog in de kerkbanken.

Vuistregels

Uit het verlangen om iets te bieden tussen aan de ene kant het harmoniemodel waarbij we de neiging hebben om verschillen weg te poetsen en aan de andere kant het conflictmodel waarbij we elkaar beloeren als opponenten die het gemeenschappelijke uit het oog hebben verloren is het idee geboren een brochure uit te geven. Een opstap voor

Het zou niet gek zijn als een kerk een cursus communicatie aanbiedt om de kwaliteit van het communiceren met elkaar te verbeteren

gesprek in kerk en gemeente voor het omgaan met verschillen. De brochure is daarom klein, handzaam en goedkoop. De inhoud is praktisch gericht, zodat gemeenten er meteen mee aan de slag kunnen. We hebben het 'Vuistregels' genoemd omdat we iets willen bieden dat gericht is op de praktijk met doorkijkjes naar wat achter de direct zichtbare werkelijkheid kan liggen. En we hebben het geschreven voor 'Vredestichters', omdat we het in wilde steken vanuit de positieve kant, aansluitend bij ons diepe verlangen naar 'shalom'.

Of we doen alsof er niets aan de hand is en er geen problemen zijn, of de problemen zijn zo groot dat er niets meer aan te doen is

Broedermoord

In de brochure *Vuistregels voor Vredestichters* zitten drie hoofdlijnen. De eerste is dat conflicten eenvoudigweg bij het leven horen; ze zijn een fact of life. Ik denk dat als het samenwerken en samenleven van christenen een en al rozengeur en maneschijn zou zijn er in de Bijbel wel andere verhalen zouden hebben bestaan. Om direct al aan het begin een broedermoord - Kaïn en Abel - op te voeren is niet erg bemoedigend. En zo kunnen we de Bijbel lezen van conflict naar conflict: tussen Abraham, zijn vrouw Sara en de slavin Hagar, tussen de tweelingbroers Jakob en Ezau, in het gezin van Jakob, tussen David en Saul, enzovoorts. Ook in de nabij-

heid van Jezus is het conflict niet uit de wereld. Discipelen ruziën met elkaar en Jezus gaat de confrontatie met de Farizeeën niet uit de weg.

Donkere bril

De tweede hoofdlijn is, dat we alleen veranderingen kunnen stimuleren als we zelf bereid zijn om te veranderen. We kunnen ons wel druk maken over de splinter in de ogen van de ander, maar Jezus roept ons op om eerst aandacht te geven aan de balk in ons eigen oog. In situaties van meningsverschillen kunnen we zo emotioneel betrokken raken en ons in ons gevoel van eigenwaarde bedreigd voelen, dat we het nodig hebben om ons te concentreren op de fouten van de ander. Het kan zo sterk worden dat we de ander alleen nog maar kunnen zien in negatieve termen en alle positieve kanten uit het oog verliezen. We hebben een donkere bril opgezet die ervoor zorgt dat we de werkelijkheid vertroebeld waarnemen. In zo'n soort situatie hebben we de veiligheid nodig die Jezus biedt om de moed te hebben naar ons eigen aandeel te kijken. Vanuit het feit dat Jezus ons accepteert kunnen we ons openen om ook de ander te accepteren. Dan is er groei mogelijk en een weg uit het conflict.

Oefening

De derde hoofdlijn richt zich op het aspect vaardigheden. We bedoelen het vaak goed, maar het komt er af en toe zo beroerd uit. Het geven van constructieve feedback is niet altijd eenvoudig. Om het bij jezelf te houden en je te concentreren op het geven van 'ik-boodschappen' vraagt oefening. Het zou niet gek zijn als een kerk een cursus communicatie aanbiedt om op deze manier de kwaliteit van het communiceren met

elkaar te verbeteren. Dan is er nog het aspect van het praten over anderen. Ook op dit terrein kunnen we onszelf oefenen. We kunnen leren om alleen dingen tegen anderen over iemand anders te zeggen als we bereid zijn die ook tegen de persoon in kwestie zelf te zeggen. Stiekem gedoe, roddel en achterklap hebben een uiterst destructief effect op een gemeente. Het begint met een goede intentie, maar oefening baart kunst, ook in onderlinge omgang.

Vergeving

Het laatste hoofdstuk gaat over vergeving en verzoening. Een beladen onderwerp dat vanzelfsprekend in dit kader slechts aangetipt kan worden. Toch is het van belang, omdat naar mijn mening hier de kracht van het christelijk geloof tot uitdrukking komt. Je hoort nog wel eens, dat mensen gevraagd wordt om te vergeven, terwijl er geen erkenning is van de pijn die is veroorzaakt. Dat is ronduit mensonterend. Als persoon wordt je in zo'n situatie niet erkend en je wordt opnieuw misbruikt. Vluchtig vergeven werkt averechts. Maar daadwerkelijk vergeven geeft een ongelooflijke vrijheid. Het geeft ruimte om het verleden achter ons te laten en het geeft ruimte om lief te hebben. Naarmate wij ons meer bewust zijn van de vergeving die ons geschonken is in Christus kunnen wij anderen vergeven en liefhebben. Onvergevingsgezindheid bindt en kan bitter maken. Vergeven maakt dat je de frisse lucht van Gods liefde kunt inademen.

Wij hopen dat deze brochure bijdraagt

aan een gezonder leefklimaat in kerken en gemeenten. Door onuitgesproken verwijten te benoemen en oneerlijkheid aan de kaak te stellen kunnen we als gemeente leren om in een gebroken wereld het kruis van Christus tot een teken van hoop en vernieuwing te laten zijn.

Eddy de Pender

Eigenaar van een adviesbureau en coach van werkgevers en werknemers bij het zoeken naar oplossingen voor vastgelopen situaties. Hij is geregistreerd NMI-mediator.

Vuistregels voor Vredestichters

Een compacte handleiding met de tien belangrijkste tips om te voorkomen dat meningsverschillen conflicten worden. Een aanrader voor alle leidinggevenden in kerken, van predikant tot kringleider en van zangleider tot jeugdwerker. Onder redactie van Gerard van der Schee en Eddy de Pender. *Vuistregels voor Vredestichters* is voor € 2,50 te koop bij de Evangelische Alliantie. Begin 2008 verschijnt er ook een werkmap, een waardevol handvat voor de leiding van gemeenten om het onderwerp op de kaart te zetten en te bespreken. U kunt hier nu al op intekenen. Meer informatie in het volgende nummer van tel. 0343-51...

